

**Kroniek nr 45: van "Innemend Italië" op 779 ex.
Mijmeringen, bedenkingen, mededelingen, schrijfsels...**

Uitzonderlijk begin ik deze kroniek met twee feestdagen die in Italië niemand onberoerd laten.

8 mei: vrouwendag.

Thuis, op het werk, in de winkels, de vriendenkring of in de klas... overal worden vrouwen verstart met een takje mimosa. Proficiat!

9 mei: Va' Pensiero-dag.

1842: In de Scala van Milaan gaat de opera *Nabucco* van Giuseppe Verdi in première. Het wordt een ware triomf. Voor vele Italianen het ware volkslied.

DE BOTANISCHE TUIN, EEN OASE VAN RUST

Wie de drukte (en de hitte) van het historisch centrum van Rome wil ontlopen kan terecht in Trastevere. Het klinkt contradictorisch, maar op enkele passen van de overdrukke Via della Lungaretta en bar Callisto bevindt zich de Botanische Tuin van Rome. Het volstaat om in de richting van het Vaticaan te wandelen en, eenmaal de Porta Settimiana gepasseerd, de eerste straat links in te slaan. De groene heuvelwand van de Gianicolo biedt u de nodige rust en verkoeling.

Hier en daar valt te lezen dat dit de oudste botanische tuin is van Italië. Dat hangt natuurlijk af van wat onder deze kwalificatie verstaan wordt. In elk geval gaat de tuin terug tot de 13de eeuw als onderdeel van het Vaticaan. Net zoals vele kruidentuinen van abdijen in die periode had ook deze van het Vaticaan vooral een medicinaal karakter.

Het is pas onder paus Alexander VI dat er echt werk gemaakt wordt van een gerichte verzameling planten, struiken, bomen en bloemen uit alle delen van de toenmalig bekende wereld. Later maakte de tuin deel uit van de Villa Corsini, waarvan het Palazzo voornamelijk bekend staat omwille van de uitstekende verzameling schilderijen. In 1883 werd de tuin overgedragen aan de universiteit La Sapienza. Het geheel telt 12 hectaren.

7.000 ORCHIDEEËN

De locatie wordt vandaag vaak gebruikt voor allerlei rustige evenementen. Toen wij er in september vorig jaar binnenwandelden was er net een presentatie van lokale wijnen aan de gang. We hebben er, gezien de hitte van die dag, geen gebruik van gemaakt. We hadden trouwens al onze krachten nodig om de vele hellingen van het parcours aan te kunnen. Helemaal bovenaan krijg je trouwens een prachtig panorama over de stad.

Gelukkig biedt de tuin ook een vat van schaduwrijke plekken aan. Onder de palmbomen en tussen de bamboe vinden we de nodige koelte. Jammer genoeg weten ook nogal insecten daar gebruik van te maken. Ook de vijvertjes en fonteinën bieden de nodige verfrissing. Al was dit tot voor enkele jaren niet het geval omwille van verwaarlozing. Maar een flinke opknopbeurt zorgt dat de bezoekers opnieuw van de waterfestijnen kunnen genieten. De meeste van die vijvers vinden we in en rond de Japanse tuin en, uiteraard, in de percelen die voorbehouden zijn voor onder andere moerasplanten.

Ook de historische serres werden onder handen genomen. Vooral de liefhebbers van orchideeën zullen hier hun hartje ophalen. Niet minder dan 7.000 soorten worden er tentoon gesteld. Deels zelf geteeld, deels verkregen door wereldwijde uitwisselingsprogramma's. Ten slotte telt de tuin meer dan 300 "eeuwelingen". Een plataan van meer dan 400 jaar oud is de eerbiedwaardige nestor van deze groene oase in de historische Stad der Steden.

EEN TUIN OP DE BRANDSTAPEL

Het aantal historische tuinen in Italië valt bijna niet te tellen. In alle groottes en stijlen, van typisch Italiaanse tot Engelse en Franse. Tuinen vol symboliek (zoals in Perugia of *Il Bosco della Ragnaia* in San Giovanni d'Asso) tot tuinen vol gedrochten en absurde creaties (Bomarzo). Van botanische tuinen bij universiteiten tot lusthoven aan de adellijke paleizen zoals de *Villa Lante* in Bagnaia.

Vele daarvan staan vandaag open voor het publiek. Het toegangsgeld is heel welkom want de tijd dat het personeel tevreden moest zijn met "kost en inwonen" ligt gelukkig al decennia achter ons.

Ik blijf nog even stilstaan bij wat trivia rond de botanische tuinen. In deze van Bologna vinden we een herbarium dat een van de oudste is uit Europa. Catania pakt dan weer uit met een unieke verzameling wilde planten uit Sicilië. Lucca daarentegen pronkt met haar moerasplanten die ons moet herinneren aan de moerassen die eertijds rond de stad lagen. Padova is trots op haar botanische tuin, de oudste van Italië die zich nog op de originele plaats bevindt, in de schaduw van de koepels van de Sant'Antonio.

Maar ik sluit af met de Orto Botanico uit Palermo. Hoewel deze pas dateert van het einde van de 18de eeuw is de ligging ervan uniek. Pal op de plaats waar eertijds de slachtoffers van de inquisitie op de brandstapel terecht kwamen. Blijkbaar is as van verbrand hout toch goed als meststof.

Ook Johann Wolfgang Goethe heeft deze botanische tuin bezocht, zelfs enkele jaren voor de officiële opening. Goethe had een grote belangstelling voor de plantenkunde en kwam, na zijn bezoek aan de tuin in Padova, tot de gedachte dat alle plantenvormen ontstaan waren uit één bepaalde soort. Deze meende hij in Palermo ontdekt te hebben. In Palermo hebben we veel ontdekt maar de oervorm van de flora is aan ons voorbij gegaan.

***Behalve anders aangeduid zijn alle foto's eigen materiaal**

Marc Vandenbon
Auteur van "Innemend Italië"
marc.vandenbon@telenet.be
www.innemenditalie.be

Avondvullende voordrachten:

- Rome, andere paden
- Innemend Italië

Info op aanvraag

